

Talousarvio 2024 ja vuosien taloussuunnitelma 2024-2026, koulutuksen toimiala/ Budget 2024 och ekonomiplanen för åren 2024–2026, utbildningssektorn

4 Koulutuksen toimiala / Utbildningssektor

Vastuualueet: Koulutuksen toimiala / Ansvar: Utbildningssektorn

Vastuuhenkilö: Koulutusjohtaja / Ansvarig: Utbildningsdirektör

Koulutuksen toimialan tuottamien palveluiden keskeisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia, tarjota mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen ja aktiiviseen kansalaistoimintaan demokraattisessa yhteiskunnassa. Samalla ne ovat yhteiskunnan keskeisimpiä syrjäytymistä ennalta ehkäiseviä palveluita. Näiden palveluiden tuottamiselle on asetettu kansainvälisiä, kansallisia ja kuntakohtaisia tavoitteita. Koulutuksen osalta niitä voidaan summata seuraavasti.

(Koulupolitiikka | [European Education Area \(europa.eu\)](https://european-education-area.europa.eu/), [Hallitusohjelma 2023](#), [Sipoon kuntastrategia](#).)

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2024–2026

HVA-uudistuksen myötä oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden tuottamisvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle, jolloin kunnan ja hyvinvointialueen välille rakentui selkeä yhdyspinta. Sen ja muiden vastaavien yhdyspintojen välisen yhteistyön käynnistäminen ja toimintojen kehittäminen edellyttää edelleen koulutuksen toimialan henkilöstöltä aktiivisuutta ja aloitteellisuutta. Yhdyspintoja ylläpidetään, tarkastellaan ja

kehitetään yhteistyössä Itä-Uudenmaan muiden kuntien ja hyvinvointialueen kesken. Yhdyspintayhteistyön keskeisenä tavoitteena on taata kuntalaisille mahdollisimman joustavat hyvinvointipalvelut. Sillä myös varmistetaan osapuolten sekä toiminnalliset että taloudelliset velvollisuudet ja vastuut.

Koulutuksen toimialan tuloslaskelman 2023 mukainen toimintakate on -32 397 587 € vuonna 2023. Toimintakate ei sisällä sisäisiä IT-kustannuksia. Toimintakate on tässä vaiheessa talousarvion mukainen.

Yleinen kustannustason nousu on mahdollisuuksien mukaan huomioitu talousarviossa. Kunta-alalle on laadittu kolmivuotinen sopimus ajalle 1.5.2022–30.4.2025. Sen aikana työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Henkilöstökustannukset nousevat vuonna 2024 keskimäärin vähintään 2,80 prosenttia.

Yleinen kustannusten nousu näkyy erityisesti koulukuljetuskustannusten nousuna. Kaikki taksikuljetukset kilpailutettiin kokonaisuudessaan keväällä 2023 ja uusien sopimusten kustannukset näkyvät täysimääräisinä vuonna 2024.

Laajennetun oppivelvollisuuden myötä lukiokoulutuksen oppimateriaalikustannukset nousevat selvästi, koska uudistus koskee syksystä 2023 alkaen kaikkia kolmea ikäluokkaa. Nämä vaikutukset näkyvät täysimääräisinä vuodesta 2024 alkaen.

Kunnanhallitus päätti 12.6.2023, että sivistysvaliokunnan palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman valmisteluaikaa jatketaan vuoden 2023 loppuun ja että ohjausryhmä jatkaa toimintaansa siihen saakka, kunnes valtuusto on tehnyt päätöksen palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman kokonaisuudesta.

Talouden sopeuttamistarpeiden vuoksi on tärkeää pystyä ylläpitämään nykyinen palvelutaso ja siksi ei ole perusteltua käynnistää uusia toimintoja esim. Gutsy Go HUB –hankkeen päättymisen myötä.

Tavoite valtuustokaudelle	Sitova tavoite 2024	Mittari	
Yhteinen perusopetus Esim. Osaamista ja johtamista kehitetään suunnitelmallisesti	Keväällä 2023 käyttöön otettu koulukuljetusprosessin uudelleen organisointi on vakiintunut ja edelleen kehittynyt. Asiakaspalvelun saatavuus paranee ja puhelinaikaa laajennetaan ~~on~~ laajennettu ruuhka-aikoina.	Määräaikaan jätetyistä kuljetushakemuksista on tehty päätökset kesäkuun loppuun mennessä. Elokuussa jätetyt hakemukset ja huoltajien yhteydenotot on käsitelty kahden viikon aikana niiden jättämisestä.	
	Toteutuma (OVK, TP)		
Yhteinen perusopetus ja Yhteinen lukiokoulutus Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia	Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään konkreettisia osallistumismuotoja kehittämällä koulukohtaisesti. Osallisuus lisää tutkitusti lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta sekä tukee säännöllistä koulunkäyntiä.	Kunnan hyvinvointikysely Kunnan hyvinvointikyselyssä on tapahtunut myönteistä kehitystä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuuden suhteen tai mikäli kehitys on negatiivinen, tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.	
	Toteutuma (OVK, TP)		
Yhteinen perusopetus ja Yhteinen lukiokoulutus Parannetaan lastemme ja nuoremme hyvinvointia	Positiivista ja yhteisöllistä koulukulttuuria rakennetaan koulukohtaisilla ohjelmilla. Koulut noudattavat 1.8.2023 käyttöön otettua poissaolomallia poissaolojen seurannassa.	Lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arviointi. Tuntimerkintöjen yhtenäistäminen poissaolojen osalta on toteutettu. Ohjeistus tuntimerkintöjen käyttöön on laadittu ja sitä on noudatettu.	
	Toteutuma (OVK, TP)		
Yhteinen perusopetus Lasten ja nuorten oppimistulokset valtakunnan ensimmäisessä neljänneksessä	Valtakunnallisten kokeiden, Karvin arviointien, Lukuseula-, LukiMat- ja MAKEKO-testien käytöstä laaditaan koulupolun kattava suunnitelma.	Arviointien ja testien tulosten seuranta. Tulokset näyttävät positiivista kehitystä.	
	Toteutuma (OVK, TP)		

Yhteinen perusopetus ja yhteinen lukiokoulutus Esim. Osaamista ja johtamista kehitetään suunnitelmallisesti	Lukuvuoden 2023-2024 aikana koulutuksen toimiala organisoituu uudelleen siten, että muodostetaan yhteinen Tassu –mallin mukainen koordinaatioryhmä. Koordinaattorit toimivat otsakkeiden mukaisten työryhmien vetäjinä. Kukin työryhmä laatii kvalitatiivisen toimintaa tavoitteellistavan suunnitelman syysksi 2024.	Tassu –mallin kehittämisalueita voidaan systemaattisesti seurata tarkoitukseen rakennetuilla mittareilla. Tassumalliin liittyvät kvalitatiiviset mittarit ovat valmiit lukuvuoden 24-25 alussa.	
	Toteutuma (OVK, TP)		

Koulutuksen ainoa tulosalue on Koulutuspalvelut. Tulosityksiköitä ovat yhteinen perusopetus, yhteinen lukiokoulutus, suomenkielinen perusopetus, ruotsinkielinen perusopetus, suomenkielinen lukiokoulutus ja ruotsinkielinen lukiokoulutus.

Riskianalyysi

Suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät käytössä olevien kiinteistöjen kuntoon. Tiettyihin ammattiryhmiin on erittäin haastavaa rekrytoida työntekijöitä, joilla on säädöksissä työtehtävään / virkaan määritelty kelpoisuus. Yleisen taloustilanteen mahdollinen heikkeneminen aiheuttaa talouden tasapainottamistarpeita, jolloin palveluiden määrää joudutaan vähentämään ja/tai toiminnan laadun tasoa alentamaan. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä sen ja kunnan yhdyspintojen yhteistyön sujuminen on oleellisen tärkeää, jotta kuntalaisten saamat palvelut toimivat. Yhteistyön käynnistymisen viivästyminen voi heikentää palveluiden toimivuutta ja laatua.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2024

SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE

sis.+ ulk.erät	1 000€	TA 2023	VK 2024	KJ 2024	TAE 2024	TA 2024
TULOT		2 010	2 010			
MENOT		- 34 408	- 36 175			
TOIMINTAKATE		- 32 398	- 34 165		-	- -
Menot euroa/asukas		- 1 505	- 1 549		-	- -

Koulutus	TA 2023	TAE VK 2024	TAE KJ2024	TAE 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026
sis. + ulk.erät							
Toimintatuotot	2 010	2 010	0	0	0	0	0
Myyntituotot	1 200	1 200					
Maksutuotot	510	510					
Tuet ja avustukset	300	300					
Muut toimintatuotot	0	0					
Toimintakulut	-34 408	-36 175	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-19 445	-20 612					
Palveluiden ostot	-4 921	-5 209					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-917	-1 068					
Avustukset	0	0					
Muut toimintakulut	-9 125	-9 287					
Toimintakate	-32 398	-34 165	0	0	0	0	0

Tulosyksikkö: Yhteinen perusopetus ja yhteinen lukiokoulutus

Vastuuhenkilöt:

- Perusopetuksen oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tuki, opetuspäällikkö
- Koulukuljetukset, koulutusjohtaja
- Lukiokoulutus, toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteistyö, koulutusjohtaja

Tulosyksiköitä ovat:

- yhteinen perusopetus
- yhteinen lukiokoulutus
- suomenkielinen perusopetus
- ruotsinkielinen perusopetus
- suomenkielinen lukiokoulutus ja ruotsinkielinen lukiokoulutus.

Tulosyksiköiden vastuuhenkilö on koulutusjohtaja.

Koulutuksen toimiala vastaa perusopetuksen ja toisen asteen lukiokoulutuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, yhteisöllisen oppilashuollon ja koulukuljetusten järjestämisestä. Lisäksi koulutuksen toimiala huolehtii toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Koulutuksen toimialan toimintasääntö tarkennetaan vuonna 2024. Aikataulullisesti reformi on kytköksissä luottamuselinorganisaation uudistamiseen ja siitä johtuvaan hallintosäännön päivitykseen.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2024–2026

Koulutuksen toimialan tulosyksiköiden yhteinen perusopetus ja yhteinen lukiokoulutus keskeisenä tehtävänä on sekä tukea koko toimialan hallinnointia, käytännön toimintaa ja sen kehittämistä, johtaa tulosalueiden keskinäistä yhteistyötä ja vastata toimialan

yleishallinnosta. Nämä tulosyksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä erityisesti kunnan konsernipalveluiden sekä Varhaiskasvatuksen toimialan, Arki ja vapaa-aika –toimialan ja Yhdyskunta ja ympäristö -toimialan kanssa. Lisäksi tulosyksiköt yhteinen perusopetus ja yhteinen lukiokoulutus vastaavat kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2024

Organisaatiouudistuksen myötä toimialan vastuulle kuuluvien uusien toimintojen organisointi työllistää tulosyksiköitä yhteinen perusopetus ja yhteinen lukiokoulutus.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2024–2026

Toimitiloihin liittyvät muutokset

- Sibbo Gymnasium palaa takaisin omaan koulutaloon vuonna 2024.
- Miilin koulurakennuksen tilaratkaisuja parannetaan lisäämällä sisäseiniä rakennukseen vuonna 2024.

Toimintaan liittyvät muutokset

Oppilasmääriin ei odoteta suuria muutoksia peruskoulujen osalta. Oppilasmäärän arvioidaan kasvavan väestörekisterikeskuksen väestöennusteen mukaan noin 0–70 oppilaalla / lukuvuosi. Alueiden välille muodostuu oppilasmäärien suhteen eroa riippuen siitä, muuttaako alueelle uusia asukkaita. Kasvua odotetaan lähinnä Nikkilän ja Söderkullan taajama-alueille riippuen kaavoitustilanteesta.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään ja lisätään. Esiopetuksen erityisopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyöllä. Näin varmistetaan, että nivelvaihe on mahdollisimman jouheva. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön tavoitteena on luoda lapselle eheä kasvun ja oppimisen polku. Joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämiseen liittyvä pilottihanke päättyi 2023 ja sen myötä luodaan kuntakohtaisia linjauksia joustavan esi- ja alkuopetuksen toteuttamiseksi, jotka otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä syksyllä 2024.

Koulutuksen toimiala on saanut useita Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen myöntämiä hankerahoituksia, joiden käyttöaika ulottuu vuodelle 2024. Tällaisia ovat mm. avustus digitaalisten taitojen vahvistamiseen ja uusien lukutaitojen opettamiseen sekä erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden siirtymistä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen tuetaan Opetushallituksen hankerahoituksen avulla.

Yhteisöllisen opiskelijahuollon vahvistamiseksi ja kehittämiseksi myönnetyllä ministeriön rahoituksella on palkattu kaksi yhteisökasvattajaa, toinen Miilille ja toinen Nikkilän Sydämeen. Edellä mainittujen hankkeiden hankekausi päättyy 31.7.2024. Näiden lisäksi toimiala on saanut hankeavustuksia, joiden hankekausi kattaa koko vuoden 2024. Näitä ovat kielikylpyopetukseen kohdistuva Ilmaisuvoimaa Sipoon kielikylpyyn, luku- ja kirjoitustaitojen vahvistamiseen kohdistuva Lukutaitostrategia Sipooseen, tehostetun ja erityisen tuen sekä maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tukemiseen, opetushenkilöstön turvallisuusosaamisen vahvistamiseen ja kerhotoimintaan kohdistuvat hankkeet.

On aivan ilmeistä, että kouluihin tarvitaan opetukseen sitomatonta henkilökuntaa. Kouluvalmentaja on ollut Sipoossa palkattuna aiemmin Sitouttavan kouluyhteisötyön hankkeen rahoituksella. Yhdeksän kunnan hankkeessa, jossa Sipoo oli mukana, laadittiin käsikirja kouluvalmentajatoiminnalle. Käsikirja on otettu valtakunnallisesti käyttöön. Kouluvalmentajatoiminnan tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä poissaoloja perusopetuksessa ja tukea oppilaiden kouluun kiinnittymistä vahvistamalla myönteistä toimintakulttuuria kouluissa. Lisäksi tavoitteena on oppia tunnistamaan ja auttamaan oppilaita, joilla on haasteita säännöllisessä koulunkäynnissä. Koulutuksen toimiala esittää toiminnan vakiinnuttamista myös Sipoossa vuodesta 2024 alkaen ja esittää kahden kouluvalmentajan vakituisen tehtävän perustamista.

Lukioiden opiskelijamäärät tulevat pysymään nykyisen suuruisina. Lukioiden erityisopetusta kehitetään. Lukiot ottivat keväällä 2023 valtakunnallisesti käyttöön uuden opintopistejärjestelmän, joka korvaa nykyisen kurssijärjestelmän.

- **Opiskelijahuolto ja erityisopetus**

Opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut ovat Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Yhteistyömallien luominen kunnan ja hyvinvointialueen välille on kehitysvaiheessa. Mallien luominen on tärkeää lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kouluissa on tunnistettu tarve opetukseen sitomattomalle henkilöstölle, kuten kouluvalmentajille. Nämä työntekijät antavat tukea oppilaille, joilla on haasteita säännöllisessä koulunkäynnissä tai sosiaalisissa suhteissa (esim. yksinäiset tai kiusatut oppilaat).

Erityisopetuksen toteutusta kehitetään yhdessä koulujen erityisopettajien kanssa kehittämällä toimintatapoja ja ohjeistusta, jotka edesauttavat uudenlaisten toimintatapojen ja yhteistyömallien rakentamista. Erityistä huomiota kiinnitetään kouluikäymättömien sekä väkivallalla oireilevien oppilaiden tukemiseen ja erityisopetuksen osaamisen vahvistamiseen näissä teemoissa. Erityisopetuksen ja opiskelijahuollon tuen resurssointi tarkennetaan toimintasäännön tarkistuksen yhteydessä.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2024

- **Opetustoiminta**

Tilavuokrat ovat nousseet ja koulutuspalveluiden taloutta rasittaa vajaakäytöllä olevat tilat, joista maksetaan vuokraa.

Hajanainen palveluverkko ja oppilasmäärän pieneneminen haja-asutusalueilla lisää oppilaskohtaista kustannusta. Oppilasmääräennusteet osassa ruotsinkielisiä kyläkouluja osoittavat huomattavaa oppilasmäärän vähentymistä lähivuosina. Kielikylypöpetuksen laajentuminen Etelä-Sipooseen, Talman alueen oppilasmäärän vähentyminen ja Nikkilän alueen kolme alakoulua hajauttavat suomenkielistä palveluverkkoa ja lisäävät oppilaskohtaista kustannusta.

Laajennetun oppivelvollisuuden myötä lukiokoulutuksen oppimateriaalikustannukset nousevat selvästi, kuten aikaisemmin on jo todettu.

- **Koulukuljetukset**

Koulukuljetukset kilpailutetaan kokonaisuudessaan kevään 2023 aikana. Uudet sopimukset tulivat voimaan lukuvuoden 2023–2024 alussa. Yleisten kustannusten nousun seurauksena kuljetuskustannukset ovat nousseet vuoden 2023 aikana ja kustannusten nousu näkyy kokonaisuudessaan vuonna 2024.

Toiminnan volyymin kehitys

	2021 (20.9.2021)	2022(20.9.2022)	2023 (4.9.2023)	2024
Peruskoulut + lukiot	3035	3055	3033	3103
oppilaat, peruskoulu + valma + perus.esiop.(koulutuksen toimialan järjestämä esiopetusta Boxbyssa, Gumbossa ja Salparissa)	2673	2667	2644	2699
Perusopetuksen tuntikehys	4900	4825	5032	5128
opiskelijat, lukio	362	388	389	405
Lukio-opetuksen tuntikehys	664	673	673	700
Erityisen tuen tunnusluvut				
tehostettu tuki	336	353	403	413
erityinen tuki	245	234	239	246
joustava perusopetus	26	27	10	10
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	366	356	443	468